

VERZE 0.0

30.3.2020

ASOCIACE HOTELŮ
A RESTAURACÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

THE CZECH ASSOCIATION®
OF HOTELS
AND RESTAURANTS

ZÁCHRANNÝ PLÁN

CESTOVNÍHO RUCHU ČR COVID 2020

VERZE 0

PŘIPRAVILI:
FÓRUM CESTOVNÍHO RUCHU ČR
SVAZ OBCHODU A CESTOVNÍHO RUCHU ČR
ASOCIACE HOTELŮ A RESTAURACÍ ČR
SVAZ LÉČEBNÝCH LÁZNÍ ČR

ZÁCHRANNÝ PLÁN CESTOVNÍHO RUCHU ČR COVID 2020

Úvodní slovo

Situace v našem odvětví se dramaticky zhoršuje a bez účinné pomoci ze strany státu se v řádu dní až týdnů spustí vlna insolvencí a hromadného propouštění. Nemá cenu připomínat význam cestovního ruchu pro naše hospodářství, jeho klíčovou roli v řadě pohraničních regionů a počet pracovních míst, které vytváří, ale chceme Vám sdělit, kde se cestovní ruch nachází právě dnes, po více jak 14 dnech nouzového stavu a po zhruba dvou měsících postupného omezování cestování, které vyvrcholilo uzavřením téměř všech hranic vyspělého světa. Současně v situaci, kdy není zřejmé, jak dlouho ještě nouzový stav a restriktce s ním spojené, potvrzují.

Shrnutí situace ke dni 30. 3. 2020:

- *je zavřeno 75 % restaurací, zbývající fungují v nouzovém režimu prodej přes ulici,*
- *je zavřeno 90 % hotelů,*
- *je zavřeno 80 % lázeňských zařízení, která vytvářejí asi 13 % všech přenocování v zemi,*
- *cestovní kanceláře mají zaplacené v zahraničí na 2,9 mld. Kč u dodavatelů na sezónu 2020. Předplacené služby dodavatelé s ohledem na nařízení místních vlád finančně nevrací;*
- *zastavil se celý domácí cestovní ruch, do země nepřijíždí žádní zahraniční hosté,*
- *byly zrušeny všechny kongresy, eventy či jiné společenské a kulturní akce,*

*Propad tržeb zmiňovaných subjektů jenom v měsíci březnu bude ve výši asi 20 mld. Kč. Proti tomu stojí řada plynoucích finančních závazků vůči státu, dodavatelům, bankám, nájemcům a dalším, které budou z větší části ještě nějakou dobu běžet nebo jsou závazkem dlouhodobým. Zhruba v polovině dubna ale přijde závazek ten nejvyšší, a to vůči zhruba **240 tisíci zaměstnancům pracujících v cestovním ruchu** – zaplacení mezd a odvodů zdravotního a sociálního pojištění, a to v době, kdy bude už většina zmiňovaných subjektů více jak jeden měsíc bez jakýchkoliv příjmů. Vezmeme-li pro výpočet celkového součtu nákladů na mzdy průměrnou hrubou mzdu v ČR a k nim příslušné odvody, **znamená to téměř 10 mld. Kč, které bude potřeba na výplatu mezd v cestovním ruchu v měsíci březnu.***

Pomoc, které se nám zatím od státu dostalo, je zoufale nedostatečná. Řada ze zatím schválených opatření, jako jsou odklady daňových záloh nebo započtení ztráty z letošního roku, bude užitečná pro firmy, které nějakým způsobem dokážou přežít. Pro většinu firem z oblasti cestovního ruchu – a pro jejich stovky tisíc zaměstnanců – ale o životě nebo smrti rozhodnou opatření, která vláda dokáže přijmout v řádu několika následujících dní, a která přinesou okamžitou úlevu našich výdajů. Jsme pevně přesvědčeni, že společnou prioritou podnikatelů i vlády musí být zachování pracovních míst a nasměrování veškerých volných prostředků do mezd zaměstnanců. Zatím to ale vypadá tak, že začátkem měsíce dubna bude převedeno již několik tisíc zaměstnanců na úřady práce, protože řada firem není schopná vyplatit březnové mzdy. Dá se předpokládat, že se situaci se zaměstnanci významně zhorší během několika dalších týdnů, protože v tuto chvíli vůbec není zřejmé, kdy je možné očekávat alespoň částečné uvolnění zavřených provozoven.

Vláda deklarovala prioritu zachování pracovních míst, ale program Antivirus tomu zásadně nepřispěje. Režim B, který je platný jenom v měsíci březnu, přispěje maximálně 80 % jenom do výše mediánu platů v ČR, zdravotní a sociální pojištění už plně hradí zaměstnavatel. Maximální výše státního příspěvku je 24 800 Kč. V režimu E je maximální výše státní podpory jenom 9 300,- Kč. Takto koncipovaná podpora bude reálně znamenat příspěvek ze strany státu v průměru pouze 30-40 %

celkových mzdových nákladů firem. Firmy v cestovním ruchu zaměstnávají desítky tisíc lidí, jejichž mzda je významně vyšší než medián mezd v ČR, jako jsou kuchaři, obchodníci, marketingoví specialisté, provozní vedoucí, IT experti a programátoři, lázně zaměstnávají doktory, fyzioterapeuty a další střední personál a ty všechny nebudou firmy při delším omezení provozů schopny udržet. Tato minimální pomoc, která je v rozporu s veřejnými přísliby, bude pro většinu firem nedostatečná a zaměstnavatelé tak budou nuceni počty svých zaměstnanců významně redukovat, protože je prostě nebudou mít z čeho platit. K tomu je také potřeba zmínit řadu závazků a povinností, které podnikatel na sebe bere přijetím této podpory od státu.

Většina podniků řádně plní svoje povinnosti vůči státu, odvádí daně a **odvětví cestovního ruchu přinese do veřejných rozpočtů každý rok více jak 100 mld. Kč**. Proto teď jenom žádáme, aby stát na oplátku pomohl odvětví, které je nejvíce postiženo dopady krize související s pandemií koronaviru. Rakousko, Německo a řada dalších členů Evropské unie podporuje firmy v cestovním ruchu například jednorázovými dotacemi nebo nevratnými půjčkami podle počtu pracovních míst, převzetím až 90 % všech mzdových nákladů na dobu tří měsíců a my jenom žádáme, aby se nám dostalo podobné podpory jako v těchto zemích.

„Záchranný plán cestovního ruchu COVID 2020“, který je rozdělen do tří oblastí podle časové nutnosti a který obsahuje návrh opatření, která by byla nutná přijmout v jednotlivých resortech, aby ho bylo možné realizovat. Tento plán budeme průběžně doplňovat a aktualizovat tak, aby zahrnoval jak všechny podstatné oblasti k řešení, tak i návrhy řešení samotné. Jsme přesvědčeni, že bez podpory tohoto plánu ze strany státu se bude cestovní ruch v naší zemi vzpamatovávat hodně dlouho a Česká republika tím ztratí významnou pozici na trhu cestovního ruchu ve světě se všemi možnými negativními důsledky z toho vyplývajícími.

Autoři Záchranného plánu cestovního ruchu ČR COVID 2020

ANALÝZA VÝCHOZÍHO STAVU ANALÝZA MODELOVÝCH DOPADŮ NA ODVĚTVÍ CESTOVNÍHO RUCHU V ČR VYPLÝVAJÍCÍ ZE SVĚTOVÉ PANDEMIE KORONAVIRU (COVID-19)

Cílem analýzy je kvantifikovat modelové dopady vlivu světové pandemie COVID-19 na odvětví cestovního ruchu v ČR v roce 2020. Výpočet je proveden jako expertní propočtení na základě informací o současném stavu realizovaných restriktivních opatření a vývoje světové pandemie ke dni 23. 3. 2020 a kombinací dat o cestovním ruchu v ČR z ČSÚ (Satelitní účet cestovního ruchu), agentury CzechTourism (Tracking příjezdového cestovního ruchu) a společnosti CE-Traffic (geolokační signalizační data mobilního operátora). Projekce modelových dopadů je uvažována ve třech variantách: Varianta „výchozí“ (rok 2019, tedy situace bez vlivu COVID-19), varianta „červen“ (předpokládá postupné uvolňování opatření do konce května) a varianta „září“ (předpokládá postupné uvolňování opatření do konce srpna). **Lze předpokládat, že predikce vývoje k 31.3.2020 bude významně horší, než tomu bylo na konci třetí dekády března.**

Hlavní platná restriktivní opatření v souvislosti s COVID-19 v ČR k 23. 3. 2020

- V návaznosti na usnesení vlády č. 194 ze dne 12. března 2020, kterým vláda v souladu s čl. 5. a 6. ústavního zákona č. 110/198 Sb., o bezpečnosti České republiky vyhlásila pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru označovaný jako SARS CoV-2 na území České republiky **nouzový stav**.
- Vláda ČR rozhodla s účinností od 6.00 14. března 2020 o **uzavření restaurací a jiných stravovacích zařízení** (s výjimkou zaměstnaneckého stravování).
- Vláda ČR s účinností ode dne 16. března 2020 od 00:00 hod. **zakazuje volný pohyb osob na území celé ČR**
- Vláda ČR 13. března 2020 rozhodla o **úplném uzavření hranic a zákazu vycestovat mimo území ČR** s platností od pondělí 16. března 2020.
- Vláda ČR dne 16. března 2020 rozhodla o přijetí krizového opatření: **zákaz prodeje ubytovacích služeb**.

Předpoklady modelů pro varianty budoucího vývoje cestovního ruchu v ČR v roce 2020 k 23.3.2020

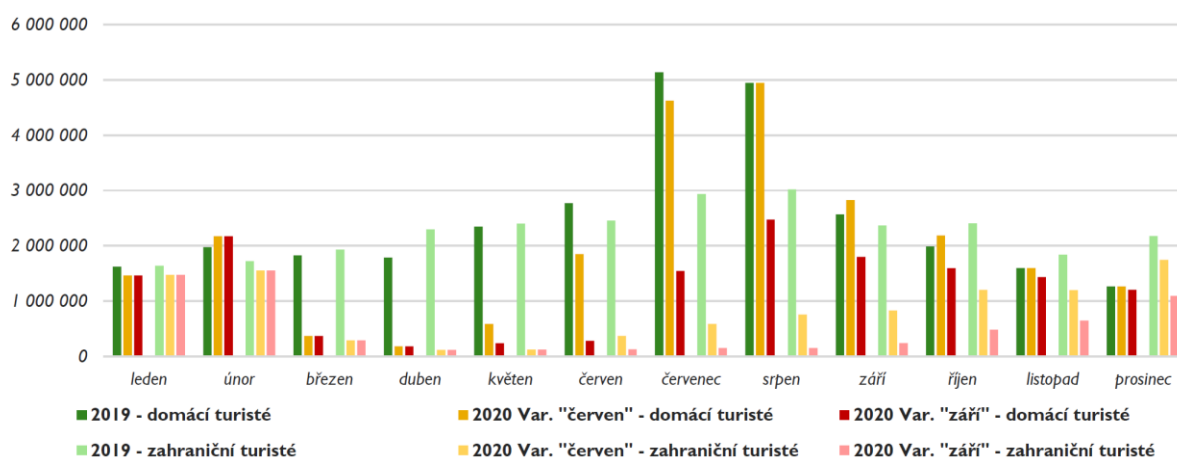
Varianta „výchozí“ – Je založena na datech o cestovním ruchu v ČR za rok 2019 a slouží jako výchozí základ pro úvahy nad modelovými dopady pandemie COVID-19.

Varianta „červen“ a „září“ – Obě varianty předpokládají zásadní propad návštěvnosti a spotřeby a následně předpokládají postupné zlepšování situace po uvolnění realizovaných restriktivních opatření. Předpoklady variant se liší v čase uvolňování těchto opatření. Pro obě varianty byly odhadnuty tržby za turistické služby v lednu a únoru 2020 podle skutečného vývoje.

Opatření / restrikce	Ukončení opatření: Varianta „červen“	Ukončení opatření: Varianta „září“
Rozhodnutí o zákazu volného pohybu osob	13. 4. 2020	30. 6. 2020
Rozhodnutí o zákazu prodeje ubytovacích služeb	30. 4. 2020	30. 6. 2020
Rozhodnutí uzavření restaurací a jiných stravovacích zařízení	15. 5. 2020	31. 8. 2020
Uzavření hranic ČR	31. 5. 2020	31. 8. 2020
Další vyplývající omezení cestování - služeb spojených s turismem	31. 5. 2020	31. 8. 2020

Očekávané modelové dopady vlivu COVID-19 na cestovní ruch v ČR v roce 2020

Období	Očekávané modelové dopady ve variantě „červen“	Varianta „září“
Období restrikcí	Do konce dubna. Výrazný pokles poptávky. Tržby za turistické služby minimální (využívány pouze ve výjimečných případech, pokles tržeb o 85–95 % ve srovnání r. 2019). Nízká poptávka má významný vliv na ceny služeb, které razantně zlevňují. První vlnu propouštění lze očekávat během měsíce od zahájení restrikcí, odhadem na úrovni 15 %.	Období trvá déle, až do konce června.
Období po restrikcích	Květen a červen. Nízká úroveň poptávky v období bezprostředně po ukončení platnosti opatření. Tržby za turistické služby budou mírně růst díky nárůstu domácí poptávky. Zahraniční poptávka bude stále minimální (propad tržeb za celý rok o 60–85 % oproti r. 2019). Vlivem nižší poptávky nižší ceny služeb. Kvůli vlivu opatření mají subjekty nabízejících služby cestovního ruchu existenční problémy, cca 3–5 % těchto subjektů ukončí činnost (do 30. 6. 2020), také v malé míře dojde ke změně vlastnictví subjektů ČR.	Období po restrikcích v době letní sezóny. Propad tržeb ze zahraniční poptávky o 70–90 % oproti r. 2019. 5–15 % subjektů ukončí činnost. Výraznější změny ve vlastnictví subjektů. Výrazný propad zaměstnanosti v celém sektoru minimálně 40–50 % oproti původnímu počtu zaměstnanců v sektoru.
Letní sezóna 2020	Nárůst poptávky v průběhu letní sezóny díky domácímu turismu, sníženého zájmu o výjezdy mimo ČR. Zahraniční turismus roste jen mírně (vzhledem k omezením a ztrátě důvěry napříč celým světem). Ceny za služby jsou v porovnání s r. 2019 významně nižší (domácí klientela je citlivější na cenu), dochází k omezování služeb a k další vlně propouštění. Lze očekávat redukcí minimálně dalších 15 % pracovních pozic.	
Podzim 2020	Pozvolný nárůst poptávky, který „táhne“ především domácí cestovní ruch. Postupný pozvolný nárůst zahraniční poptávky na úroveň cca 30–50 % hodnot v r. 2019. Ceny za služby mírně rostou, ale v porovnání s r. 2019 jsou poměrně významně nižší.	Zahraniční turismus roste jen mírně (omezení a ztráta důvěry). Významně nižší ceny.
Vánoce 2020	Poptávka se blíží hodnotám r. 2020, především díky domácí klientele. Zahraniční turismus je na úrovni cca 2/3 – 3/4 objemu v porovnání s r. 2019. Ceny za služby stále mírně rostou, ale v porovnání s r. 2019 jsou nižší, na úrovni cca 90–95 % r. 2019.	Pozvolný nárůst poptávky. Zahr. turismus na úrovni 30–40 % r. 2019. Ceny na 80–90 %.

Počet přenocování domácích a zahraničních turistů v roce 2019 a modelové odhady pro rok 2020

Spotřeba spojená s cestovním ruchem v ČR v roce 2019 a modelové odhady pro rok 2020

Spotřeba spojená s cestovním ruchem na území ČR (v mld. Kč)	Vých. varianta (rok 2019)	Varianta „červen“	Srovnání s rokem 2019	Varianta „září“	Srovnání s rokem 2019
Spotřeba cestovního ruchu celkem	300	158	-142	98	-202
z toho příjezdový turistický cestovní ruch	124	42	-82	26	-98
z toho domácí turistický cestovní ruch	90	69	-21	42	-48
z toho ostatní složky cestovního ruchu (výletníci, tranzit, služební cesty)	86	47	-39	29	-57

Spotřeba spojená s produkty cestovního ruchu v ČR v roce 2019 a modelové odhady pro rok 2020

Spotřeba spojená s cestovním ruchem na území ČR (v mld. Kč)	Vých. varianta (rok 2019)	Očekávaný modelový propad spotřeby oproti r. 2019 (%)
Spotřeba cestovního ruchu celkem	300	
z toho za Ubytovací služby	56	
z toho za Stravovací služby	56	
z toho za Služby cestovních kanceláří / agentur a průvodců	10	
z toho za Rekreační, kulturní, sportovní a ostatní zábavní služby	15	

Služba	Varianta "červen"	Varianta "září"
Ubytovací služby	44%	67%
Stravovací služby	42%	65%
Služby cest. kanceláří	53%	75%
Rekreační a další služby	43%	68%

Ekonomické dopady vyplývající z cestovního ruchu v ČR v roce 2019 a modelové odhady

Ekon. dopady vyplývající z cest. ruchu na území ČR (v mld. Kč)	Vých. varianta (rok 2019)	Varianta „červen“	Srovnání s rokem 2019	Varianta „září“	Srovnání s rokem 2019
Spotřeba cestovního ruchu	300	158	-142	98	-202
Tržby v multiplikaci	603	317	-286	195	-408
Přínosy cestovního ruchu / dopady na veřejné rozpočty	125	65	-60	40	-85
Ziskové marže subjektů ČR	37	15	-22	8	-29
Objem práce (tis. FTE)	370	198	-172	124	-246

RYCHLÁ OPATŘENÍ NA PODPORU CESTOVNÍHO RUCHU OBDOBÍ STAVU NOUZE

CÍL: UDRŽET CO NEJVÍCE PODNIKATELSKÝCH SUBJEKTŮ V OBORU, ZACHRÁNIT PRACOVNÍ MÍSTA A ZAMĚSTNANCE PŘED PROPUŠTĚNÍM

Kompensace mezd zaměstnanců

- odpuštění zdravotního a sociálního pojištění u všech zaměstnanců, kteří budou ve stálém pracovním poměru s délkou trvání minimálně 6 měsíců v době podání žádosti, a to po dobu trvání nouzového stavu a následující dva měsíce, abychom se mohli soustředit na obnovu našeho fungování a záchranu pracovních míst
- příspěvek minimálně do výše 50 % z hrubých mezd do výše 1,5-násobku mediánu mezd v ČR po dobu trvání nouzového stavu a následující dva měsíce

Číslo opatření	Opatření	Časový aspekt	Způsob řešení	Zodpovědný rezort
0 1	Kompensace mezd	krátkodobý	usnesení vlády, opatření MPSV	MPSV

Odpuštění odvodů DPH

- odpuštění odvodů DPH po dobu trvání nouzového stavu a trvání opatření zakazující nebo významně omezující provoz firem

Číslo opatření	Opatření	Časový aspekt	Způsob řešení	Zodpovědný rezort
0 2	Odpuštění odvodů DPH	krátkodobý	opatření MF	MF

Posílení likvidity

- posílení likvidity – jednorázové dotace podle počtu zaměstnanců (viz. opatření Německo, Rakousko), výrazné zrychlení uvolňování finančních prostředků z programů COVID u ČMZRB
- využití kapacity komerčních bank pro zrychlení schvalování žádostí, garance výplaty peněz do 5 pracovních dní po podání žádosti
- odpuštění nájmu pro firmy, které mají pronajaté prostory nebo provozovny u státních nebo jiných veřejných institucí po dobu trvání nouzové stavu
- odložení splátek úvěrů majitelů komerčních prostor a následné zrušení nájmu pro firmy, které mají pronajaté prostory nebo provozovny u soukromých majitelů komerčních prostor po dobu trvání nouzové stavu
- odklady splátek úvěrů u bank na dobu 6 měsíců
- zajistit dostupnost pomoci pro všechny živnostníky a firmy bez ohledu na jejich velikost

Číslo opatření	Opatření	Časový aspekt	Způsob řešení	Zodpovědný rezort
0 3	Posílení likvidity	krátkodobý	usnesení vlády, opatření MF, MPO, MMR	MF, MPO, MMR

Záchrana cestovních kanceláří, odklad již zaplacených služeb cestovního ruchu

Klienti cestovních kanceláří předplatili u cestovních kanceláří služby za několik miliard korun, stejně jako CK odeslaly do zahraničí na rezervačních poplatcích více jak 2,9 mld. Kč. Tyto prostředky nemohou být v tuto chvíli klientům vráceny z mnoha objektivních důvodů.

- legislativně podpořit vydávání voucherů na místo vracení záloh ze strany CK, hotelů či dalších poskytovatelů. Tyto vouchery by měly platnost 12 měsíců a současně by byly kryty jako zájezd pojištěním pro případ úpadku CK a Garančním fondem (ujednání o pojistném krytí by platilo pouze pro CK).

Číslo opatření	Opatření	Časový aspekt	Způsob řešení	Zodpovědný rezort
0 4	Záchrana CK a dalších poskytovatelů	krátkodobý	opatření MMR	MMR

STŘEDNĚDOBÁ OPATŘENÍ NA PODPORU CESTOVNÍHO RUCHU OBDOBÍ 0-2 MĚSÍCE OD ZRUŠENÍ STAVU NOUZE

CÍL: PODPOŘIT ROZJEZD OBORU PO UKONČENÍ NOUZOVÉHO STAVU A ZRUŠENÍ VŠECH NEBO ČÁSTI RESTRIKTIVNÍCH OPATŘENÍ

Snížení sazby DPH

- sjednocení sazby DPH v oblasti služeb cestovního ruchu na 10 % u ubytování, stravování a jízdného na lyžařských vlecích, případně další služby v CR (v porovnání se zahraničím, např. v Rakousku se jedná o standardní sazbu DPH)

Číslo opatření	Opatření	Časový aspekt	Způsob řešení	Zodpovědný rezort
0 5	Snížení sazby DPH	střednědobý	usnesení vlády, opatření MF	MF

Odpuštění daně z příjmu právnických osob za rok 2020

- daňové prázdniny za rok 2020 pro všechny subjekty a služby (CZ nace) v cestovním ruchu,

Číslo opatření	Opatření	Časový aspekt	Způsob řešení	Zodpovědný rezort
0 6	Odpuštění daně z příjmů za rok 2020	střednědobý	usnesení vlády, opatření MF	MF

Příprava marketingové podpory cestovního ruchu

- připravit marketingové kampaně na domácí cestovní ruch ve stylu „Češi zůstaňte a podpořte vzkříšení domácího cestovního ruchu“
- připravit marketingové kampaně pro příjezdový cestovní ruch zaměřenou na okolní země
- připravit alokaci dostatečných zdrojů pro rok 2020 ze státního rozpočtu pro státní agenturu CzechTourism

Číslo opatření	Opatření	Časový aspekt	Způsob řešení	Zodpovědný rezort
0 7	Marketingová podpora CR, alokace finančních zdrojů	střednědobý	opatření MMR, MF	MMR, MF

DLOUHODOBÁ OPATŘENÍ NA PODPORU CESTOVNÍHO RUCHU OBDOBÍ 3-6 MĚSÍCE OD ZRUŠENÍ STAVU NOUZE

CÍL: PODPOŘIT DOMÁCÍ A ZAHRANIČNÍ POPTÁVKU PO SLUŽBÁCH CESTOVNÍHO RUCHU

Dlouhodobá opatření budou dopracována ihned po zrušení nouzového stavu, aby bylo zřejmé, jaká bude výchozí pozice pro znovunastartování cestovního ruchu.

Marketingová podpora cestovního ruchu ze strany státu

- spuštění marketingové kampaně na domácí cestovní ruch ve stylu „Češi zůstaňte a podpořte vzkříšení domácího cestovního ruchu“
- spuštění marketingové kampaně pro příjezdový cestovní ruch zaměřenou na okolní země

Státní podpora domácího cestovního ruchu

- státem financovaná poukázka pro všechny dospělé osoby ve věku od 18 let ve výši 5 000 Kč na osobu, využitelná během jednoho roku od vydání pro platby za pobytové a cestovní služby v oblasti domácího cestovního ruchu

Podpora domácího cestovního ruchu – možnost daňového odpočtu

- možnost zaměstnavatele přidat příspěvek na domácí dovolenou pro svého zaměstnance jako daňově odečitatelnou položku (obdobu slovenského modelu, který už funguje dnes). S ohledem na současnou situaci není reálné, aby poukázku v roce 2020 financovali zaměstnavatelé, proto by přicházela v úvahu až pro rok 2021

Podpora zdraví domácího obyvatelstva, především seniorů

- podpora preventivních pobytů zdraví v českých lázních pro seniory, ale nejenom pro ně

Další možná opatření na podporu cestovního ruchu

- vznik samostatné sekce CR v rámci MMR, navýšení podpory CR a rozpočtu CzechTourism
- podpora státu a jeho organizací a podniků v otázce vstřícné cenové politiky a dlouhodobosti nájemních vztahů pro podnikatele v cestovním ruchu
- příprava pobídek pro pořádání kongresů, firemních, sportovních a kulturních akcí
- pomoci společnostem zaměřeným na zahraniční turistiku s reorientací jejich strategie a zaměřením na domácí turistiku – zasmluvnění lokálních partnerů, vytvoření produktů, zjednodušení licenčních požadavků, finanční podpora pomocí vytvoření balíčků stimulujících tato opatření
- podpora tuzemských společností pomocí stimulačních balíčků a investic v rámci technologického rozvoje pro cestování pomocí virtuální reality, edukačních akcí atd.
- podpora financování investic v CR formou poskytnutí bankovních záruk a bezúročných úvěrů, úprava podmínek pro čerpání EU fondů
- podpora státu při účasti školní mládeže a studentů na domácích kulturních, sportovních a poznávacích zájezdech – pomůže hlavně v regionech
- řešení eliminace šedé ekonomiky ve sdíleném ubytování
- omezení podnikání státem dotovaných zařízení – školní jídelny a koleje (německý model – stát zaplatí autobus, jídelnu, ale smí se využívat pouze pro účely školy případně charitativní aktivity – pro potřebné)